

Vogelwerkgroep OOST- BRABANT

Nieuwsbrief 2019/07
11 november 2019

Wat zit er in deze nieuwsbrief ?

Wie zag ooit **Korhoenders** in onze regio?

We zoeken info.

Een belangrijke **enquête** over onze werking.

Help ons met jouw mening

Activiteiten tot einde jaar met..

Busreis Hoge Venen Brackvenn op 16 november

Voormiddagwandeling Wildooie op 30 november

Busreis Westhoek (Dilsmuide en omgeving) op 7 december

Projecten

Watervogeltellingen op 16-17 november en op 14-15 december

PTT onderzoek vanaf 15 december

WERKEN AAN EEN NIEUWE BROEDVOGELATLAS

Lees lager in de nieuwsbrief

Wie zag ooit **Korhoenders** in onze regio?

We zoeken info.

Voor een artikel over de Korhoen zoeken we wat 'getuigenissen'. Het blijkt dat in de tweede helft van de vorige eeuw er een aantal waarnemingen zijn gebeurd van Korhoenders in de regio. Mogelijk is er ook een poging geweest om de soort te herintroduceren. Wie over die waarnemingen iets kwijt kan, we zouden dat zeker erg waarderen. Enkele zijnetjes kunnen eventueel volstaan. Dus wie er ooit heeft waargenomen wordt gevraagd een mailtje te doen naar marcel.jonckers2@telenet.be

Een belangrijke **enquête** over onze werking.

Help ons met jouw mening

We spraken er al over in onze vorige nieuwsbrief.

Wil je met meedenken over onze toekomst, over het organiseren van een redactie voor het tijdschrift, hoe het verder moet... Houden we aan een papieren boekje of gaan papier en digitaal samen? Hoe verbeteren we de nieuwsbrief, de website...? Wil je je mening kwijt? Maak enkele minuten vrij en vul het enquêteformulier in bijlage in. Dit werkt met een link om te openen. Als je klaar bent wordt het document ingediend met een eenvoudige klik op het blauwe vakje onderaan. Heel eenvoudig.

We hopen dat we heel veel formulieren op deze wijze mogen ontvangen. Stel liever niet uit. Doe het snel, uiterste datum 31 december. Daarna wordt de resultaten verwerkt.

https://docs.google.com/forms/d/1juJNdb9dKKv_kqVMR7x81YQltNpouuJgHH_T_cBTalQ/prefill

Activiteiten van de volgende maand

Enkele zijn niet te missen

Zaterdag 16 november 2019
Bustocht Hoge Venen Brackvenn

De Hoge Venen zijn ongetwijfeld één van de meest ongerepte stukjes natuur van het Ardennen-Eifel-complex. Vandaar dat wij er al eens graag op bezoek gaan. Door het strenge klimaat van deze streek, de hevige neerslag, de lange koude winters en een lage gemiddelde temperatuur (6,1°) zijn uiterst zeldzame plantensoorten uit Noord-Europa, de bergstreken en het Atlantische gebied hier behouden gebleven als Beenbreek, Wolgras, Lavendelheide, Zevenster, Kleine Veenbes, Rijsbes, Klokjesgentiaan, Wolfsklauw, Wateraardbei en een hele rits andere. Daaraan gekoppeld leven hier een aantal andere levensvormen als vlinders en libellen. Hier geen hoge dichtheden van vogels, maar wel een aantal interessante soorten met als toppers de Korhoen, Klapekster, Kruisbek, Ruigpootuil, Raaf en Kortteenboomkruiper. In deze regio bij goed weer ook heel wat roofvogels als Rode Wouw, Havik, Buizerd.

Oorspronkelijk was hier heel veel bos, in de late middeleeuwen werd daarvan heel wat ontgonnen en ontstonden er meer open gebieden, o.a. uitgestrekte weidegebieden voor veeteelt. Vanaf de 19de eeuw werd er weer heel wat bebost met Sparren. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke afname van de veenoppervlakte. De turflaag bereikt hier vaak een hoogte van enkele meters, een unicum. Een oppervlakte van 4.500 ha werd beschermd als natuurreservaat (reeds in 1957). Dat reservaat kreeg in 1966 het Europees Diploma voor Natuurbehoud. Een LIFE-project Hoge Venen is eind 2012 afgerond.

In de voorafgaande weken wordt uitgestippeld welke wandelingen meest geschikt zijn, mogelijk Fagne de Polleur en Brackvenn.

Kruisbek, foto Marc van Meeuwen en Raaf, foto Karel Van Rompaey

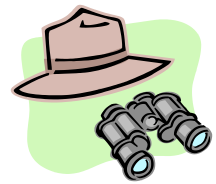
Afspraak: Rotselaar, parking bij rondpunt Aarschotsesteenweg/Steenweg op Holsbeek om 6.45 u. – **Leuven**, parking Carpool Herent E314 bij Mechelsesteenweg 7 u. – **Tienen**, carpoolparking bij afrit Tienen-Hoegaarden om 7.20 u.

Inschrijven door storten van 28 euro op rekening IBAN: BE72 3300 1162 6516 van de Vogelwerkgroep met vermelding "Hoge Venen + opstapplaats", graag voor 5 november. Cursisten grote cursus gratis.

Terug omstreeks 20 u.

Info: Jan Wellekens (+32479 799 367).

Zaterdag 30 november 2019 **Voormiddagwandeling Widooie**

Widooie is een deelgemeente van Tongeren en ligt op de scheiding tussen Droog- en Vochtig-Haspengouw. Droog-Haspengouw wordt gekenmerkt door een wijds zacht golvend landschap zonder grote bossen, maar wel met tal van holle wegen met gehakte houtkanten. We maken een wandeling op het Haspengouws plateau en haar akkers, waarvan de hoogte varieert tussen 78 en 115 meter, om op zoek te gaan naar jagende Blauwe Kiekendieven. Andere vogels die we mogen verwachten, zijn Geelgors, Rietgors, Kneu, Kramsvogel, Koperwiek... En met wat geluk Grauwe Gors. Ook de laatste Wilde Hamsters van Vlaanderen bevinden zich in de akkers van Widooie. De Europese Wilde Hamster is erg zeldzaam. Het voortbestaan van deze soort wordt in gevaar gebracht door de steeds intensievere landbouwmethodes en teelten. Op de akkers vinden ze vaak geen geschikte plaats meer om hun burchten in te graven in de leemgrond, waardoor ze makkelijke prooien worden voor roofdieren. In Widooie werd een reddingsplan opgezet in samenwerking met lokale landbouwers, onder andere door het inzaaien van luzerne.

Afspraak: *Leuven*, parking Carpool Herent E314 bij Mechelsesteenweg om 7.15 u. Carpool *Lummen* in de 6 Septemberstraat – 3560 (N717/E314 – afrit 26) om 7.45 u.

Ter plaatse: Kerk *Widooie* in de Widooiestraat om 8.30 u. (Widooie is een klein dorp met weinig parkeergelegenheid). Einde omstreeks het middaguur.

Info: Bart Broos (+32 476 206 999).

Zaterdag 7 december 2019 **Bustocht Westhoek**

Thema excursie: Hoe ondersteunen hier verschillende organisaties projectmatig de agrarische natuur en werken ze aan een streekeigen en klimaatbestendig landschap?

We worden om 9.30 u. (aan de St.-Audomaruskerk) onthaald door Miguel Depoortere in Beveren aan de IJzer. Deze projectmedewerker van Regionaal Landschap IJzer en Polder zal ons meenemen naar veldjes waar verschillende akkervogels (Gorzen, Kneus, Veldleeuweriken...) te zien zijn. Hij zal ter plekke aantonen hoe vogelakkers hier lopen met beheersovereenkomsten en uitleggen hoe de akkervogeltellingen (en kleurringen van de Geelgorzen) in de winter, georganiseerd door de Provincie, hier aan bod komen.

Om 12.30 u. kunnen we onze picknick opeten in De Blankaart, provinciaal huis waar alle regionale belangenpartijen gevestigd zijn om de samenwerking te bevorderen.

Blauwe Kiekendief, vrouwtje, foto Marc Van Meeuwen

Om 13.30 u. zal er een korte voordracht gegeven worden door Wim Bovens, project-coördinator van Natuurwerkgroep De Kerkuil over kiekendieven; korte soortbeschrijving, maar vooral over nestbescherming in het veld in samenwerking met de landbouwers. De PowerPoint over het broedsucces van Grauwe Kiekendieven (eventueel ook over Bruine Kiekendieven), zal sowieso voor de ervaren vogelkijker een warm gevoel brengen over de passie waarmee vogelaars in de werkgroep het veld in trekken.

Daarna zouden we ons verplaatsen naar de achterkant van De Blankaart, om ons te focussen op de Blauwe Kiekendief en Bruine Kiekendief (die overwintert er ook), Velduil, Slechtvalk, Torenavalk, Buizerd en alle soorten ganzen (vooral Kolganzen). Ook zullen we de indrukwekkende slaaptrek van 50.000 meeuwen zien naar het spaarbekken.

Afspraak: *Rotselaar*, parking bij rondpunt Aarschotsesteenweg/Steenweg op Holsbeek om 6.30 u. – *Leuven*, parking Carpool Herent E314 bij Mechelsesteenweg om 6.45 u. Terug omstreeks 20.30 u.

Inschrijven door storten van 28 euro op rekening IBAN: BE72 3300 1162 6516 van de Vogelwerkgroep met vermelding "Westhoek" + opstapplaats, graag voor 20 november. Cursisten grote cursus gratis.
Info: Katelein Goderis (+32 491 521 872).

Projecten

Watervogeltellingen op 16-17 november en op 14-15 december

PTT onderzoek vanaf 15 december

PTT = Punt-Transect-Tellingen

Een tijd-zuinig project dat in heel Vlaanderen loopt (net als in een aantal andere Europese landen) en waarop we u uitnodigen tot medewerking.

De voorbije jaren zijn het aantal routes die in onze regio Oost-Brabant worden gelopen gestaag aangegroeid. Maar er zijn – bijna onvermijdelijk – ook een paar uitvallers die misschien kunnen vervangen worden. En een nieuwe route – door joulzelf uitgetekend – kan zeker ook altijd.

1. DOEL

Het PTT-project heeft tot doel vast te stellen welke veranderingen jaar na jaar optreden in de aantallen van in Vlaanderen doortrekkende en overwinterende vogelsoorten.

Dit wordt gedaan door jaarlijks per soort een indexcijfer te berekenen dat kan gelden als relatieve maat voor de aanwezige aantallen.

Naast de jaarlijkse trend kan ook gekeken worden naar regionale trends of trends in verschillende biotooptypen.

Het project kan bovendien ook inzicht geven in de winterverspreiding van vogelsoorten in Vlaanderen en in de mate van voorkomen in verschillende biotooptypen.

2. METHODE

Het principe van de PTT-methode is het volgende: de waarnemer legt éénmaal per telseizoen (van 15 december t.e.m. 1 januari) een door hem zelf te bepalen route af en telt onderweg op 20 punten alle binnen de 5 minuten waargenomen vogels. Het is de bedoeling dat een waarnemer steeds hetzelfde traject met dezelfde telpunten volgt en bovendien steeds zoveel mogelijk op dezelfde wijze te werk gaat. Dit is noodzakelijk om zijn tellingen in de loop der jaren onderling te kunnen vergelijken.

3. WIE KAN DEELNEMEN?

Een eerste vereiste voor het deelnemen aan het PTT-project is het goed kunnen herkennen van vogelsoorten, zowel visueel als op het gehoor. Vooral veel bosvogels laten in de wintermaanden slechts bescheiden piepjes en roepjes horen. De waarnemer moet in staat zijn ook deze geluiden te identificeren, alhoewel zelfs de meest ervaren ornitholoog al eens moet passen en eerlijk bekennen dat hij/zij het niet weet.

Ervaring met de telmethode is van ondergeschikt belang; deze is eenvoudig en naar wij hopen voldoende duidelijk beschreven in een praktische handleiding. Het is aangeraden om van tevoren een proeftelling te houden om de methode in het veld te leren toepassen.

De PTT-routes dienen bij voorkeur tientallen, doch tenminste twee winterseizoenen na elkaar te worden geteld. Het project is dus het meest gebaat met de echte volhouders onder de Vlaamse vogelkenners !

4. Info nodig?

Meer informatie kan bekomen worden bij Marcel Jonckers van de Vogelwerkgroep.

Is het naïef te dromen van een telroute per gemeente of per atlashok ?

En als je effectief meewerkt .. Dan zou het prettig zijn dat de gegevens via onze VWG passeerden.

WERKEN AAN EEN NIEUWE BROEDVOGELATLAS 2020-2023

Onze Vlaamse Broedvogelatlas werd opgesteld na veldwerk in de jaren 2000 tot 2002. Dus de gegevens zijn zowat 20 jaar oud en weten allen dat er in die periode enorm veel is gewijzigd. Daarom ligt het in de bedoeling in de volgende 3 jaren veldwerk te verrichten voor een nieuwe editie. En hiervoor zijn over Vlaanderen verspreid een hoop mensen nodig. Er wordt gehoopt dat veel medewerkers van toen hun telling nu willen herdoen, maar er zijn zeker ook nieuwe mensen nodig?

Details volgen in de komende weken, maar we hopen dat u er al eens wilt over nadenken. Een telhok van 5x5 km wordt in een broedseizoen 'volledig' geïnventariseerd. In een tweede, derde jaar kan eventueel een ander hok worden geteld. De bedoeling is zeker zo volledig mogelijk dit hok te doorwerken.

De medewerkers worden opgenomen in het boek en krijgen een exemplaar. (Zo was het toen en ik veronderstel dat het nu ook zo zal verlopen). We komen hier binnenkort grondiger op terug.

Belangstelling? Laat ons al vast iets weten.

INFO ACTIVITEITEN

Marcel Jonckers ☎ 0497 44 72 33

Luc Cieters ☎ 0494 916 862

Katelein Goderis ☎ 0491 521 872

Jan Wellekens ☎ 0479 799 367

Gilbert Rijmenans ☎ 0470 139 071

Heidi Coene ☎ 0489 925 886

Iedereen is welkom op al onze activiteiten.

Voor de uitstappen maken we gebruik van eigen wagens tenzij anders vermeld.

Kostendelend meerijden kan.

Meenemen: laarzen, kijkers, vogelgidsen en picknick voor dagtochten.

Voor bustochten gelieve ruim vooraf in te schrijven door betaling op rekening van Vogelwerkgroep Oost-Brabant, Waaibergstraat 26 / 5, 3300 Tienen - IBAN BE72 3300 1162 6516 – BIC: BBRU BE BB. Geef bij inschrijving telkens op: reisdoel, je naam en opstapplaats.

OPGEPAST! Bij te slechte omstandigheden of gevaarlijke wegen kan een uitstap worden afgelast. Bekijk de avond vooraf of er geen mail is verspreid. Laat je mailadres opnemen in ons adressenbestand voor de nieuwsbrieven.

ONS VOGELBLAD

We werken nu aan de editie nr. 123 ... Dat wil zeggen dat we al ruim 30 jaar Ons Vogelblad uitbrengen. Bijdragen voor volgende nummers blijven altijd welkom !!!!

Het abonnementsgeld voor een jaargang bedraagt nu 20 euro voor leden van Natuurpunt of 22 euro voor niet-leden, afzonderlijk te betalen op rekening van de Vogelwerkgroep, Waaibergstraat 26 / 5 te 3300 Tienen - IBAN: BE24 3300 1135 7138 – BIC: BBRU BE BB

Nieuwe betalers worden nu automatisch lid tot eind 2020, dus 1 nummer extra . Enkel voor nieuwe leden!

Laat van je horen

Wil je meewerken aan een van de projecten, wil je meewerken aan de organisaties ... Geef dan snel een seintje.

Vogelwerkgroep Oost-Brabant

coördineert activiteiten rond vogels in de regio.

We werken rond OBSERVEREN, STUDIE, EDUCATIE en BESCHERMING.

Studieprojecten waaraan u kan meewerken zijn: Watervogeltellingen,

Roofvogeltellingen, Inventarisaties, PTT-project, Project Bijzondere Broedvogels.

Beschermingsprojecten lopen vnl. rond uilen, zwaluwen en akkervogels.

Bezoek eens onze website

www.vogelwerkgroep-oost-brabant

INFO ACTIVITEITEN

Marcel Jonckers ☎ 0497 44 72 33

Jan Wellekens ☎ 0479 799 367

Bart Broos ☎ 0476 206 999

Heidi Coene ☎ 0489 925 886

Gilbert Rijmenans ☎ 0470 139 071

Luc Cieters ☎ 0494 916 862

Katelein Goderis ☎ 0491521 872

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen?

Neem dan even contact met marcel.jonckers2@telenet.be; Wil je dat we hem ook naar iemand anders sturen? Geef ons een seintje. Heb je zelf ideeën of voorstellen? Welkom!

Iedereen is welkom op al onze activiteiten. Voor de uitstappen maken we gebruik van eigen wagens tenzij anders vermeld. Kostendelend meerijden kan.

Meenemen: laarzen, kijkers, vogelgidsen en picknick voor dagtochten.

Voor bustochten gelieve ruim vooraf in te schrijven door betaling op rekening van Vogelwerkgroep Oost-Brabant, Waaibergstraat 26 / 5, 3300 Tienen - IBAN BE72 3300 1162 6516 – BIC: BBRU BE BB.